4. Шіковець К. О., Квіта Г. М. Бізнес аналіз розвитку фондового ринку України. *Вісник КНУТД*. 2017. №2 (109). С.81–86. URL: https://econ-vistnyk.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2017/07/13109.pdf.

Kvita G., Bebko S., Shikovets C. The system and situational models of business activity. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 202. Випуск 5(32). С. 90–95. DOI: https://doi.org/10.32782/easterneurope.32-13.

УДК 330

З. Шацька, Г. Ольшанський, Д. Ірназаров

shatskaya@ukr.net

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ КОМПАНІЯМИ

Штучний інтелект в сучасному управлінні міжнародними компаніями може виконувати різноманітні функції, що полегшують та оптимізують бізнес-процеси [1; 4; 7]:

– аналіз даних – штучний інтелект може швидко обробляти величезні обсяги даних і витягати цінну інформацію, що допомагає управлінцям приймати обґрунтовані рішення на основі аналізу ринкової ситуації, конкурентів, тенденцій тощо;

– прогнозування – системи штучного інтелекту можуть використовувати алгоритми машинного навчання для прогнозування майбутніх тенденцій та подій у міжнародному бізнесі, що полегшує стратегічне планування.

– автоматизація рутинних завдань – штучний інтелект може бути використаний для автоматизації рутинних операцій, звільняючи час управлінців для більш стратегічних завдань;

– мовні технології – використання природної мови дозволяє покращити комунікацію з клієнтами, партнерами та співробітниками з різних країн, розуміючи і використовуючи різні мови та культурні особливості;

– системи підтримки прийняття рішень – інтелектуальні системи можуть надавати рекомендації щодо оптимальних стратегій та рішень у різних ситуаціях;

– кібербезпека – застосування штучного інтелекту в області кібербезпеки може допомагати виявляти та запобігати кібератакам, що є важливим аспектом у міжнародному бізнесі;

– підтримка клієнтів – інтелектуальні асистенти та чат-боти можуть покращити обслуговування клієнтів, реагуючи на їх запитання та проблеми у режимі реального часу;

– глобальна координація – застосування штучного інтелекту дозволяє більш ефективно координувати дії та комунікацію між великими міжнародними командами та підрозділами компанії.

Використання штучного інтелекту в системі управління міжнародними компаніями допомагає підвищити ефективність, знизити ризики та прискорити прийняття стратегічних рішень в умовах глобалізації бізнес-середовища. Міжнародні компанії повинні добре адаптуватися до змін у технологічному середовищі для забезпечення ефективності та конкурентоспроможності. Використання штучного інтелекту та комп'ютерних технологій допомагає не лише у підвищенні ефективності виробничих процесів, але й у зборі та обробці великої кількості даних для прийняття більш обдуманих рішень [2; 5; 8].

Інновації та постійне оновлення технологій стають ключовими елементами успішної стратегії міжнародних компаній в сучасному світі, що допомагає не лише в уникненні застарілих методів, а й в адаптації до нових вимог та можливостей. Звісно, капіталовкладення міжнародних компаній у впровадження нових технологій може бути значним, але, як правило, воно оправдовується підвищенням ефективності та конкурентоспроможності на довгострокову перспективу [3; 6; 9].

Успішна стратегія діяльності міжнародних компаній також включає в себе гнучкість і можливість швидко реагувати на зміни в зовнішньому середовищі. Регулярне стратегічне планування та переосмислення цілей дозволяють міжнародним компаніям залишатися турбулентними та забезпечувати стійкість у змінних умовах [1; 5; 8].

До ключових причин, які сприяли стрімкому розвитку комп'ютерних технологій в сфері управління міжнародними компаніями належать:

– автоматизація процесів – комп'ютерні технології дозволяють автоматизувати багато рутинних операцій і процесів управління, що поліпшує ефективність і зменшує ймовірність помилок;

– системи управління ресурсами – використання комп'ютерних систем для моніторингу та управління ресурсами міжнародних компаній (людські ресурси, фінанси, матеріали) дозволяє оптимізувати витрати і підвищує продуктивність;

– обробка та аналіз даних – великі обсяги даних можна ефективно обробляти та аналізувати за допомогою комп'ютерних алгоритмів, що допомагає приймати більш обґрунтовані управлінські рішення;

– електронна комунікація – завдяки комп'ютерам і Інтернету комунікація між різними відділеннями міжнародних компаній або навіть між віддаленими офісами стала швидшою та ефективнішою;

– сучасні інформаційні системи – впровадження ERP (Enterprise Resource Planning) та інших сучасних інформаційних систем дозволяє об'єднувати різні аспекти управління в єдиний інтегрований підхід;

– штучний інтелект та аналітика – використання інтелектуальних алгоритмів та аналітичних інструментів дозволяє вдосконалити прогнозування, оптимізацію рішень і робити стратегічні висновки;

– мобільні технології – застосування мобільних пристроїв та додатків для управління міжнародними компаніями забезпечує можливість працювати в режимі реального часу з будь-якого місця.

Ці технології спільно допомагають міжнародним компаніям підвищити ефективність, знизити витрати та легше пристосовуватися до змін в бізнес-середовищі [3; 5]. Також, при використанні штучного інтелекту у системі управління міжнародними компаніями необхідно звернути увагу на додаткові характеристики, такі як: адаптивність, ефективність, навчання та можливість взаємодії.

Інтелектуальна система повинна швидко адаптуватися до змін у середовищі, будь то нові дані чи вимоги. Інтелектуальна система повинна оперативно вирішувати завдання і не заважати швидкому розвитку подій. Інтелектуальна система повинна не лише функціонувати у вакуумі, а й ладнати з іншими технологіями та людьми [4; 7; 9].

Автоматизація та розвиток штучного інтелекту, безумовно, мають і деякі загрози, які можуть виникнути:

– втрата робочих місць – автоматизація може призвести до зменшення потреби в робочих руках, особливо в тих галузях, де роботи можуть бути заміщені алгоритмами;

– соціальна диспропорція – якщо штучний інтелект впроваджується нерівномірно, це може призвести до соціальної нерівності, де деякі групи отримують більше користі, ніж інші;

– приватність і безпека даних – зі збільшенням використання штучного інтелекту зростає ризик порушення приватності та неправомірного використання особистих даних;

– потенційна залежність – люди можуть стати залежними від технології, що може призвести до втрати деяких навичок та здатностей;

– етичні питання – розробка і використання штучного інтелекту ставить перед собою етичні питання, такі як відповідальність за прийняття рішень та можливість виникнення біасу в алгоритмах.

Важливо розвивати технології відповідно, з урахуванням цих аспектів, щоб максимізувати користь для суспільства і мінімізувати негативні наслідки [2; 6].

Є кілька факторів, які можуть стати важливими в цьому контексті. По-перше, є питання щодо інфраструктури та доступності технологій. Другий аспект – це кадровий резерв.

Також, слід враховувати правові питання. Чи існують відповідні закони та стандарти для впровадження та регулювання штучного інтелекту в бізнес-середовищі? Наявність чіткої правової бази може стати ключовим фактором для приваблення інвесторів. Якщо іноземні інвестори бачать переваги в розвитку штучного інтелекту в Україні, це може стати додатковим стимулом для їх інвестицій [1-9].

Література

1. Marcin Szczepanski. Economic Impacts of Artificial Intelligence (AI). European Parliamentary Research Service. 2019. P. 2–3.
2. Olshanska O. V. Actual aspects of foreign economic activity and foreign economic relations in modern economic conditions / O. V. Olshanska, P. V. Puzyrova, O. V. Parashchak // Формування ринкових відносин в Україні. – 2022. – № 9 (256). – С. 21-28.
3. Ольшанська О. В. Діджиталізація економіки: застосування цифрових технологій в економічній політиці / О. В. Ольшанська, П. В. Пузирьова // Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій : збірник наукових праць за результатами Всеукраїнської конференції, м. Київ, 10 травня 2022 р. / за ред. А. М. Вергун та ін. – Київ : КНУТД, 2022. – С. 251-253.
4. Olshanska, O., Puzyrova, P. (2021). The mechanism of public financial support for stimulation of innovation in integrated clusters. Формування ринкових відносин в Україні. 2021. № 10 (245). С. 32–40.
5. Puzyrova P. V. Fundamentals of management and planning foreign economic activities of export-import enterprises / P. V. Puzyrova, O. V. Khaliliaeva, S. O. Okhrimenko // Формування ринкових відносин в Україні. – 2022. – № 10 (257). – С. 94-100.
6. Єфремова К. В. Особливості застосування штучного інтелекту у сфері фінансових послуг: досвід ЄС. Право та інноваційне суспільство № 1 (14) 2020. С.66-70.
7. Застосування штучного інтелекту у системі управління підприємством: проблеми та переваги https://economics.net.ua/ejopu/2019/No2/93.pdf
8. Рамазанов С. К. Фінансування та інвестування розвитку технологій створення систем штучного інтелекту в Україні / С. К. Рамазанов // Часопис економічних реформ. - 2022. - № 3. - С. 43-48.
9. Пузирьова П. В. Методи оцінки управління розвитком інноваційно-фінансового потенціалу промислових підприємств в умовах цифровізації / П. В. Пузирьова // Modern directions of scientific research development : proceedings of 9th International scientific and practical conference, Chicago, USA, 23-25 February, 2022. – BoScience Publisher, Chicago, USA, 2022. – P. 504-513.
10. Циганов С. А. Розвиток штучного інтелекту: еволюційні процеси на міжнародному фінансовому ринку / С. А. Циганов, В. В. Апалькова // Фінанси України. - 2018. - № 8. - С. 20-31.